

Hình thành cơ quan thông tin và nghị luận về Champa

Sự ra đời của chế độ Việt Nam Cộng Hòa vào năm 1954 đã biến xã hội Chăm thành một không gian tranh chấp triền miên giữa một số trí thức và bậc đàn anh lãnh đạo người Chăm, kéo theo sự chia rẽ và hận thù gây ra bao biến cố đau buồn trong cộng đồng người Chăm. Chủ đề nổi cộm nhất của sự khủng hoảng này là vấn đề tranh chấp quyền lợi, chức vụ và danh vọng. Sau năm 1975, vấn đề tranh chấp chức vụ và danh vọng trong chế độ xã hội chủ nghĩa không còn là vấn đề thời sự nữa, nhưng xã hội Chăm vẫn còn là một tập thể ô hợp, không nhà lãnh đạo, không định hướng tương lai, liên kết với nhau thành phe nhóm dựa vào danh nghĩa gia đình, địa phương hay tôn giáo.

Tại hải ngoại, không gian liên đới của xã hội Chăm hoàn toàn bị tan rã. Kể từ đó, một số thành viên trong xã hội này trở thành công dân nước ngoài, hoàn toàn độc lập đối với tập thể người Chăm, thường hành động theo cách suy nghĩ riêng tư của mình, bất chấp danh dự và quyền lợi dân tộc, lợi dụng quyền tự do ngôn luận để vu khống và nhục mạ lẫn nhau, v.v. Chính đó là những yếu tố tiêu biểu đã đưa đẩy xã hội người Chăm đến bên lề hố thẳm mà không ai đoán được thế nào là hậu quả của nó.

Gần 10 năm qua, dân tộc Chăm trong và ngoài nước đang gánh chịu bao biến cố đau buồn,

trong khi đó các tầng lớp trí thức người Chăm đang sống co cụm lại trong không gian im lặng trước sự thật. Trong khi chiến trường chữ viết Chăm cải biên của Ban Biên Soạn chưa ngã ngũ vào đâu, một số trí thức Chăm gây thêm chiến trường khác qua các màn bôi bác dân tộc và chê bai vua chúa Champa, hình thành phe nhóm tẩy chay Đại Hội Champa 2007, đập phá tổ chức IOC và Champaka, xây dựng một lực lượng dùng ngòi bút để vu khống và nhục mạ lẫn nhau, kêu gọi một đội ngũ viết thư nặc danh thông qua mạng Web và Email để bôi bác và vi phạm đời tư người khác.

Đứng trước thực trạng xã hội vô cùng bi đát này, IOC là một cơ quan bảo tồn di sản văn hóa Champa không thể bó tay để cho tình hình xã hội này ngày càng trầm trọng thêm nữa. Chính đó là nguyên nhân giải thích cho sự ra đời của Harak Champaka, một cơ quan ngôn luận nhằm:

- Chuyển tải đến quần chúng những thông tin chính xác liên quan đến các biến cố đã xảy ra bối cảnh xã hội Champa hôm nay
- Phân tích một cách trung thực đâu là xuất xứ của biến cố này và thế nào là tai hại của nó đối với danh dự và quyền lợi chung của dân tộc
- Phản đối những quan điểm sai lầm liên quan đến yếu tố cơ bản lịch sử Champa, hay làm tổn thương đến danh dự và quyền lợi của dân tộc Champa

Là một cơ quan ngôn luận, Harak Champaka có nghĩa vụ xây dựng một lực lượng nhằm đưa ra ánh sáng tất cả sự thật của biến cố, dù đó là biến cố của những nhân vật người Chăm không tôn trọng

Musa Porome, chủ nhiệm Harak Champaka

danh dự và quyền lợi dân tộc, đã phá di sản văn hóa Champa hay biến cố của bất cứ cá nhân nào và tổ chức nào có hành động đi ngược lại với truyền thống tổ chức xã hội Champa, có ý đồ chia rẽ dân tộc và gây hận thù tôn giáo, v.v.

Đối với IOC, xây dựng một phong trào để thông tin sự thật của lịch sử đến mọi người là điều cần thiết để giúp dân tộc Chăm có cơ hội phán xét những cái đúng và cái sai đã xảy ra trong xã hội. Đây cũng là vai trò và nghĩa vụ của cơ quan ngôn luận hầu đưa xã hội Chăm trở về đúng với vị trí của nó, tức là một xã hội an bình và thịnh vượng, một xã hội đa chủng tộc, đa tôn giáo, đa hội đoàn, đa tổ chức, nhưng lúc nào cũng tôn trọng lẫn nhau, chung vai sát cánh với nhau một khi danh dự và quyền lợi dân tộc Champa bị đe dọa.

Bên cạnh công tác thông tin và nghị luận, Harak Champa còn là cơ quan góp phần bảo vệ quyền lợi chung của dân tộc, thông qua các bài phân tích và nhận định liên quan đến một số biến cố đã gây thiệt hại đến quyền lợi của dân tộc này hay thông qua các kháng nghị thư để yêu cầu chính quyền cứu xét một số nguyện vọng mà dân tộc Champa yêu cầu.

Cơ quan ngôn luận là vũ khí sắc bén để bảo vệ cho sự thật của lịch sử. Một xã hội không có cơ quan ngôn luận độc lập và trung thực để đưa ra ánh sáng những tệ đoan đã xảy ra trong một tập thể chỉ là một xã hội không tên chờ ngày tan rã.

Liechtenstein ở Âu Châu là một quốc gia độc lập vào năm 1990, chỉ tập trung 31.320 người dân, sống co cụm trong một diện tích chưa đầy 160 Km² (Ninh Thuận = 3.402 Km²), nhưng có hơn 5 tờ báo

thông tin và nghị luận. Nếu dân tộc Chăm hôm nay tập trung hơn 100.000 người, chuyên sống về nghề nghe lóm tin tức hay thu thập tin đồn, là vì không có một cơ quan ngôn luận độc lập để thông tin đến quần chúng Chăm những gì đã xảy ra trong xã hội. Đây là vấn đề thực tiễn mà IOC không thể bỏ qua bên lề của cuộc đấu tranh văn hóa.

Tóm lại, Harak Champaka không phải là trung tâm hòa giải và hòa hợp dân tộc mà là cơ quan thông tin và nghị luận lúc nào cũng đi tìm phương hướng để xây dựng cho bằng được ý thức chung và nhận định chung về quê hương đổ nát này.

Muốn sự đổ nát này không còn hoành hành trên quê hương Champa nữa, Harak Champa không chủ trương kêu gọi nhau đoàn kết, hòa giải và hòa hợp dân tộc mà là kêu gọi nhau phải tôn trọng sự thật của lịch sử, chấp nhận xã hội Champa không phải là sở hữu của riêng ai, mà là không gian liên đới của nhiều thành viên cùng chung một số phận lịch sử và một nguồn gốc dân tộc. Mỗi thành viên đều có một nhận định riêng tư về quan điểm chính trị, tôn giáo văn hóa, xã hội, văn chương, văn học, v.v., nhưng phải chấp nhận một qui ước chung, đó là quyền lợi và danh dự của dân tộc Champa phải nằm trên quyền lợi và danh dự của một cá nhân.

Gần một nửa thế kỷ qua, dân tộc Chăm đang sống trong một không gian “ba phải”, lúc nào cũng im lìm trước sự thật, vì sợ làm mất lòng nhau. Mọi sự liên hệ giữa các thành viên trong xã hội hoàn toàn dựa vào tình cảm cá nhân, gia đình và phe nhóm. Kể từ đó, dân tộc Chăm chỉ biết sống về nghề «nghe lóm» hay phán xét vấn đề theo «tin đồn».

Nếu hiện tượng này đã xảy ra là vì xã hội Chăm không có cơ quan ngôn luận thật sự để thông tin những sự thật của biến cố. Đây cũng là nguyên nhân giải thích cho sự ra đời của Harak Champaka.

Mục tiêu của Harak Champa là thông tin và nghị luận. Chính vì thế, sự hình thành Harak Champa vào năm 2005 đã đưa xã hội Chăm vào một khúc quanh mới, gây chấn động trong quần chúng Chăm chung quanh vấn đề tại sao Harak Champaka lại đứng ra phê bình người Chăm, mở áo người Chăm cho thiên hạ xem lưng, v.v. Đây là quan điểm hoàn toàn sai lầm. Vì rằng, Harak Champa không phải là tổ chức hòa giải dân tộc, mà là cơ quan ngôn luận có nghĩa vụ phê bình hay phản đối những quan điểm sai lầm của bất cứ ai dù họ là người Chăm hay ngoại quốc, không tôn trọng di sản văn hóa Champa hay làm tổn thương đến danh dự và quyền lợi Champa.

Ra đời vào ngày 28-4-2005, Harak Champa do Musa Porome làm chủ nhiệm đã thực hiện cho đến tháng 11-2008 là 32 số, tập trung nhiều bài viết có giá trị, chuyển tải đến độc giả nhiều thông tin trung thực, phân tích biến cố một cách khách quan. Lúc ban đầu, Harak Champaka chỉ có vào khoảng 100 độc giả. Sau ba năm hoạt động, số lượng độc giả tăng lên gần 2000 người, đa số là độc giả trí thức, cơ quan chuyên môn có liên hệ trực tiếp với vấn đề dân tộc Champa trong bối cảnh lịch sử hôm nay.